

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
Галина ЦХ
(підпис) (прізвище та ініціали)
« 30 » 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	<u>Фінансовий облік пасивів</u> <small>/назва дисципліни/</small>
галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> <small>/шифр і назва галузі знань/</small>
рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u> <small>/назва/</small>
спеціальність	<u>071 «Облік і оподаткування»</u> <small>/шифр і назва/</small>
освітня програма	<u>«Діджитал-облік та консалтинг»</u> <small>/назва/</small>
вид дисципліни	<u>обов'язкова (професійної підготовки)</u> <small>/обов'язкова/вибіркова/</small>

Тернопіль – 2024 рік

Робоча програма з
навчальної дисципліни «Фінансовий облік пасивів»
(назва навчальної дисципліни)
для студентів Факультету економіки та менеджменту

Розробники:

доцент кафедри ОА, к. е. н., доцент
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

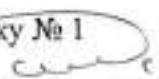

(підпис)

/ Тетяна КОРОЛЮК /
(прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена
на засіданні кафедри

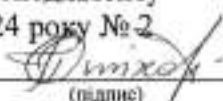
Бухгалтерського обліку та аудиту
(назва кафедри)

Протокол від 30 серпня 2024 року № 1
Завідувач кафедри

(підпис)

/ Сергій СПІВАК /
(прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена НМК
Факультету економіки та менеджменту
Протокол від 30 серпня 2024 року № 2
Секретар НМК

(підпис)

/ Оксана ПОТІХА /
(прізвище та ініціали)

Робоча програма погоджена:
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

освітня програма «Діджитал-облік та консалтинг»

Завідувач випускової кафедри

(підпис)

/ Сергій СПІВАК /
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(підпис)

/ Тетяна КОРОЛЮК /
(прізвище та ініціали)

1. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Показник	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів/годин	4/120	4/120
Аудиторні заняття, год.	56	12
Самостійна робота, год.	64	108
Аудиторні заняття:		
• лекції, год.	28	6
• лабораторні заняття, год.	-	-
• практичні заняття, год.	28	6
• семінарські заняття, год.	-	-
Самостійна робота:		
опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять	9	6
опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	9	36
виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань	-	-
виконання курсових робіт	30	30
підготовка та складання заліків, екзаменів, контрольних робіт, рефератів, есе, тестування	16	36
Екзамен	Екзамен	Екзамен

Частка годин самостійної роботи студента:
денна форма навчання – 53 %;
заочна (дистанційна) форма навчання – 90 %.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни.

Опанування теорії і практики ведення фінансового обліку на підприємствах різних форм власності.

2.2. Завдання навчальної дисципліни: формування знань та практичних навичок щодо раціональної організації фінансового обліку пасивів і фінансових результатів та формування фінансової звітності на основі використання прогресивних форм і національних стандартів.

За результатами вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причиннонаслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

ПР20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР22. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей:

– інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

- загальних:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК07. Здатність бути критичним та самокритичним.

ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

- фахових:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

СК10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Лекційні заняття

№	Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Облік короткострокових зобов'язань 1. Облік короткострокових кредитів. 2. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. 3. Облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. 4. Облік операцій з короткостроковими векселями виданими. 5. Облік розрахунків з учасниками. 6. Облік розрахунків по інших операціях.	4	1
2	Тема 2. Облік довгострокових зобов'язань 1. Облік довгострокових кредитів. 2. Облік довгострокових векселів виданих. 3. Облік довгострокових зобов'язань по облігаціях. 4. Облік довгострокових зобов'язань з оренди. 5. Облік інших довгострокових зобов'язань.	2	-
3	Тема 3. Облік праці та її оплати 1. Заробітна плата та її регулювання. Поняття про персонал підприємства й облік відпрацьованого часу. 2. Організація оплати праці, тарифна система, системи оплати праці, форми та структура заробітної плати. 3. Документальне оформлення виробітку та нарахування заробітної плати. Розрахунки заробітної плати за невідпрацьований час. Створення і використання резерву на оплату відпусток. 4. Аналітичний та синтетичний облік заробітної плати. 5. Утримання із заробітної плати. 6. Облік розрахунків зі страхування.	8	1
4	Тема 4. Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів 1. Сутність податків та обов'язкових платежів. 2. Синтетичний облік розрахунків за податками і платежами.	2	1
5	Тема 5. Облік доходів та витрат 1. Облік відвантаженої продукції, виконання робіт і надання послуг. 2. Облік бартерних операцій.	4	1

	3. Поняття та класифікація доходів. 4. Облік доходів від реалізації продукції (робіт, послуг). 5. Облік доходів фінансової та іншої діяльності. 6. Облік витрат діяльності.		
6	Тема 6. Облік доходів майбутніх періодів 1. Поняття та класифікація доходів майбутніх періодів. 2. Синтетичний облік доходів майбутніх періодів.	2	-
7	Тема 7. Облік фінансових результатів діяльності підприємства 1. Поняття та порядок визначення фінансових результатів. 2. Синтетичний облік фінансових результатів.	2	-
8	Тема 8. Облік власного капіталу 1. Власний капітал: поняття та класифікація. 2. Документування господарських операцій з обліку власного капіталу. Облік складових власного капіталу.	2	1
9	Тема 9. Фінансова звітність підприємства 1. Склад і призначення фінансової звітності. 2. Порядок складання фінансової звітності.	2	1
Усього годин		28	6

3.2. Практичні (семінарські, лабораторні) заняття

№	Тема заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Облік короткострокових зобов'язань	4	1
2	Тема 2. Облік довгострокових зобов'язань	2	-
3	Тема 3. Облік праці та її оплати	8	1
4	Тема 4. Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів	2	1
5	Тема 5. Облік доходів та витрат	4	1
6	Тема 6. Облік доходів майбутніх періодів	2	-
7	Тема 7. Облік фінансових результатів діяльності підприємства	2	-
8	Тема 8. Облік власного капіталу	2	1
9	Тема 9. Фінансова звітність підприємства	2	1
Усього годин		28	6

3.3. Самостійна робота

№	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять	9	6
2	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	9	36
3	Виконання курсових робіт	30	30
4	Підготовка та складання заліків, екзаменів, контрольних робіт, рефератів, есе, тестування	16	36
Усього годин		64	108

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Форма підсумкового семестрового контролю – екзамен

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль		Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота					
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс	10	100
20	18		20	17				
№ лекцій	Вид робіт	Бал	№ лекцій	Вид робіт	Бал	Практичне завдання	15	
Лекція № 1-7	Практ. зан. №1	2	Лекція № 8-14	Практ. зан. №8	3			
	Практ. зан. №2	2		Практ. зан. №9	2			
	Практ. зан. №3	3		Практ. зан. №10	3			
	Практ. зан. №4	2		Практ. зан. №11	2			
	Практ. зан. №5	3		Практ. зан. №12	2			
	Практ. зан. №6	3		Практ. зан. №13	3			
	Практ. зан. №7	3		Практ. зан. №14	2			

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Опорний конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий облік пасивів» для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Діджитал-облік та консалтинг» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Т. М. Королюк. Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2024. 71 с.
- Методичні вказівки та завдання для проведення практичних занять з дисципліни «Фінансовий облік пасивів» для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Діджитал-облік та консалтинг» спеціальності 071

«Облік і оподаткування» / Т. М. Королюк. Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2024. 28 с.

3. Методичні вказівки та завдання для самостійної роботи з дисципліни «Фінансовий облік пасивів» для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Діджитал-облік та консалтинг» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Т. М. Королюк. Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2024. 21 с.
4. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Фінансовий облік пасивів» для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Діджитал-облік та консалтинг» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Т. М. Королюк. Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2024. 32 с.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
2. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>.
3. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 388с.
4. Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики. Підручник / А. Г. Загородній, Г. О. Партин, Л. М. Пилипенко, Т. І. Партин, О. І. Тивончук. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2022. 416 с.
5. Бухгалтерський облік. Практикум: Навчальний посібник / Мельник Т.Г. Київ: Кондор, 2023. 320 с.
6. Гордієнко Н. І. Фінансовий облік : навч. посіб. / Н. І. Гордієнко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. 3-тє вид., перероб. і допов. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 288 с.
7. Крупка Я. Д. Фінансовий облік : підручник; 3-тє вид., доп. та перероб. / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, П. Н. Денчук [та ін.]. Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 488 с.
8. Лобода Н. О., Чабанюк О. М. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2022. 224 с.
9. Основи бухгалтерського обліку: навч. посіб. / В.К. Орлова та ін. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2021. 232 с.
10. Рязанова Н. О. Бухгалтерський облік: навчально-методичний посібник. Старобільськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2022. 287 с.
11. Ткаченко Н. М. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. Друге видання, доповн. і переробл. Київ: Алерта, 2020. 192 с.
12. Фінансовий облік : навчальний посібник / В. М. Краєвський, О. П. Колісник, Н. В. Гуріна та ін. Ірпінь: Державний податковий університет, 2022. 616 с.

13. Фінансовий облік і звітність : навчальний посібник / укладачі: С. І. Мельник, І. М. Горбан, Н. С. Марушко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 388 с.
14. Чабанюк О.М., Лобода Н.О. Бухгалтерський облік: у схемах і таблицях: Навчальний посібник. Київ: Алерта, 2023. 212 с.

Допоміжна

1. Акімова Т., Распопова Ю., Волященко І. Теоретичні засади організації обліку витрат виробничого підприємства. Економіка та суспільство. 2023. №52. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-46>.
2. Гуренко Т. Взаємозв'язок теорії бухгалтерського обліку з теоріями інших галузей економічної науки. Економіка та суспільство. 2022. №40. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-34>.
3. Петченко М., Фоміна Т., Балазюк О., Смірнова Н., Лугова О. Аналіз тенденцій упровадження цифровізації та диджиталізації в бухгалтерський облік (український кейс). Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2023. №1(48). С. 105–113. URL: <https://doi.org/10.55643/fcapter.1.48.2023.3951>.
4. Юзва Р. П. Обліково-аналітична система – інформаційне забезпечення управління підприємством. URL: <https://magazine.faaf.org.ua/oblikovo-analitichna-sistema-informaciyne-zabezpechennya-upravlinnya-pidpriemstvom.html>.
5. Яценко В. Що таке «традиційна» теорія бухгалтерського обліку та чому її критикують? Food Industry Economics. 2020. №12(2). URL: <https://doi.org/10.15673/fie.v12i2.1744>.
6. Королюк Т., Кравчук Н., Карп І. Стан та тенденції розвитку організації документообігу в інформаційній системі управління підприємством. Галицький економічний вісник. 2020. Том 67. № 6. С. 79-89.
7. Королюк Т., Мазуренок О. Діджиталізація діяльності підприємств: тенденції, цифровий облік, перспективи. Галицький економічний вісник. 2021. Том 70. №3. С. 59-70.
8. Королюк Т., Рапа Н. Діджиталізація документообігу: законодавчі аспекти, переваги та недоліки, ефективність впровадження. Соціально-економічні проблеми і держава. 2021. Вип. 2 (25). С. 270-280. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21ktmnev.pdf>.
9. Королюк Т., Рапа Н. Діджиталізація документообігу на підприємстві: особливості сервісного забезпечення. Галицький економічний вісник. 2022. Том 75. №2. С. 37-45.
10. Хомин П., Співак С., Королюк Т. Податкова політика на тлі облікової проблематики. Галицький економічний вісник. 2023. Том 82. №3. С. 47-51.
11. Королюк Т., Хомин П., Співак С. Особливості організації управлінського обліку в системі контролінгу. Галицький економічний вісник. 2023. Том 83. № 4. С. 71-77.

12. Ратинський В. В., Кундеус О. М., Королюк Т. М., Малярський О. Д. Система управлінського обліку підприємств торгово-побутової інфраструктури. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 16. С. 97-102.
13. Spivak S., Korolyuk T., Spivak I., Krepnych S., Nita B. and Brukhanskyi R. Construction of a Conceptual Model of the Accounting and Analytical System of Report Formation Under IFRS, *2023 13th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT)*, Wroclaw, Poland, 2023, pp. 206-210, doi: 10.1109/ACIT58437.2023.10275676.
14. Королюк Т., Співак С., Ратинський В. Облік в управлінні підприємством в умовах цифрової економіки. *Галицький економічний вісник*. 2023. Том 85. № 6. С. 88–96.
15. Spivak S., Korolyuk T., Dereichuk O. Organizational aspects and information support of the process of forming enterprise reports. *Galician economic journal (Тern.)*, 2024, vol. 87, no 2, pp. 116-121.
16. Королюк Т., Співак С., Капустяк Р. Організаційні аспекти бухгалтерського обліку на підприємстві. *Галицький економічний вісник*. 2024. Том 89. № 4. С. 63-69.
17. Королюк Т.М. Документообіг в інформаційній системі управління підприємством. *Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін : зб. матер. Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (м. Полтава, 22 жовтня 2020 р.)*. / за ред. Пилипенко К.А. Полтава : ПДАА, 2020. 785 с. С. 297-301.
18. Королюк Т.М. Цифрова трансформація інформаційних процесів: досвід вітчизняних підприємств. *Соціально-компетентне управління корпораціями в умовах поведінкової економіки: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (18 лютого 2021 р.)* / відп. ред. О.М. Павлова, К. В. Павлов, Л. В. Шостак, А. М. Лялюк. Луцьк, 2021. 565 с. С. 338-340.
19. Королюк Тетяна. Законодавчі основи електронного документообігу. *Актуальні проблеми теорії і практики бухгалтерського обліку, аналізу, контролю й оподаткування в Україні: сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку: зб. наук. праць VI Міжнародної конференції (25 жовтня 2021р., м. Кам'янець-Подільський, ПДАТУ)*. Кам'янець-Подільський : ПДАТУ, 2021. 296 с. С. 185-187.
20. Королюк Т. Облік як інформаційне забезпечення процесу контролінгу. *Розвиток соціально-економічних систем в геоекономічному просторі: збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 15-16 грудня 2022 р.)*. Тернопіль, ФОП Паляниця В.А., 2022. 151 с. С. 81–82.
21. Королюк Т. Діджиталізація документообігу в обліку. *Розвиток соціально-економічних систем в геоекономічному просторі: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 19 травня, 2023 р.)*. Тернопіль, ФОП Паляниця В.А., 2023. 142 с. С. 79–81.
22. Королюк Т. М., Рапа Н. В. Особливості обліку в будівельній галузі. *Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції : матеріали III Міжнар. наук.–*

практ. Інтернет-конф. (21-22 листопада 2023 р., м. Херсон – м. Хмельницький). Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2023. 374 с. С. 29-32.

23. Корольок Т.М. Електронний документообіг в інформаційній системі підприємства. Розвиток соціально-економічних систем в геоekonomічному просторі: збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 22-23 травня, 2024 р.). Тернопіль, ФОП Паляниця В.А., 2024. 136 с. С. 82–84.
24. Корольок Тетяна Електронний документообіг в обліковій системі підприємства // Розвиток соціально-економічних систем в геоekonomічному просторі: колективна монографія / за ред. д.е.н., проф. С.М. Співака. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2024. 318 с. С. 17-48.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. ЕНК Фінансовий облік пасивів ID: 6617
<https://dl.tntu.edu.ua/login.php?course=6617>
2. <http://rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної ради України.
3. <https://www.mof.gov.ua/uk/> – Офіційний портал Міністерства фінансів України.
4. <https://tax.gov.ua/> – Офіційний портал Державної податкової служби України.
5. <https://gazeta.vobu.ua/> – Газета «Все про бухгалтерський облік».
6. <https://dtkt.ua/> – «Дебет-Кредит» Український бухгалтерський портал.
7. <https://egolovbuh.expertus.com.ua/> – Електронний журнал «Головбух».

8. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІНИ

№	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки